

GŁOS NARODU

Wychodzi o godzinie 3 po południu.

zaletę i inseraty nadawca należy franco do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumerata oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckim. Reklamacye nieopieczowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy redakcyi nie zwraca.

Adres Red.: Ul. św. TOMASZA L. 35
Adres telegr.: „Głos Narodu” Kraków —
Telefon redakcyjny Nr. 180. — Telefon
administracji i drukarni Nr. 33 — 44.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., za przesyłką do domu dopłaca się 50 centów miesięcznie.
Na prowincyi miesięcznie 2 kor. 70 n., kwartalnie 6 kor. W państwie niemieckim kwartalnie 30 kor., w innych państwach kwartalnie 25 kor. Żądania co roku 30 hal.

Cena numeru pojedynczego 6 hal.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracja „Głosu Narodu”, ulica św. Tomasza L. 35. — Od miejsca za wiersz drobnym pismem (petit) 20 halery, skład tabelaryczny, uczbowy, od wiersza 30 hal. Nadsyłane po 60 hal. od wiersza. Nekrologi itd. 80 hal. od wiersza. Załączniki do „Głosu Narodu” (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamieszkoanych, a 1 k. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Zamieszczone ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokolowski (Fasana Hauemana), w Wiedniu Haasekstein & Vogler, M. Dukas, H. Schalek, E. Braun, R. Mosse, H. Friedl, A. Joessel w Antwerpii Jonas & Cie, Annoncen-Expedition „Propaganda” Györi & Nagy, w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, Eduard Braun, w Paryżu F. Jones & Cie, A. Lorette Jules Fortin & Cie, de Raczkowski.

Wojska rosyjskie w Galicyi zachodniej.

Wiedeń, 14 listopada.
C. k. Biuro korespondencyjne donosi: Urzędowo ogłaszają:
Na północy nie wydarzyło się na froncie naszych armij nic, co by miało znaczenie. Nieprzyjaciel wkroczył do Tarowa, Jasła i Krosna.

Ogólna liczba internowanych w Monarchii austro-węgierskiej jeńców wojennych wynosi 867 oficerów i 92.727 żołnierzy.

Zwycięski pochód do wnętrza Serbii.

Wiedeń, 14 listopada.
Biuro korespondencyjne donosi: Z południowego terenu wojny donoszą urzędowo:
Wojska nieprzyjacielskie znajdują się w pełnym odwrocie na wschód od Koczeljewa i Waljewa.

Nad Sawą zdobyto Uście. Wojska austriackie dotarły do Beljéc i Banjani.

Linia ufortyfikowanych pozycji nieprzyjacielskich Gomile-Drainje, znajduje się już w naszym posiadaniu, a do Sopot i Stolicę dotarliśmy od zachodu.

Posuwające się naprzód od północnego zachodu wojska austriackie, dotarły w okolicy Waljewa, przy czem najbardziej na południe wysunięte oddziały dokonały na nieczynnym terenie podziwu godnych operacyj.

Bitwa na granicy Prus.

Berlin, 14 listopada.
Z wielkiej głównej kwatery donoszą urzędowo:
Na wschodnio-pruskiej granicy pod Eydkunami, oraz stamtąd na południe, a na wschód od odcinka jezior wywiązały się nowe walki, które jeszcze nie zostały rozstrzygnięte.

W Belgii i we Francji.

Berlin, 14 listopada.
Z wielkiej głównej kwatery donoszą urzędowo:
Wojska niemieckie w odcinku nad Yzerą pod Nieuport zadały nieprzyjacielowi bardzo wielkie straty. Wzięto do niewoli 700 żołnierzy.

W postępujących naprzód atakach pod Ypern, dostało się do niewoli 1.100 jeńców. Gwałtowne ataki wojsk francuskich na wschód i na zachód od Soissons, zostały odparte z dotkliwymi stratami po stronie nieprzyjacielskiej.

Kłeska Rosyan na Kaukazie.

Konstantynopol, 14 listopada.
(B. kor.) Agencya Ottomańska ogłasza komunikat z tureckiej głównej kwatery, podający wszelkie zdarzenia na wschodniej granicy państwa od chwili wybuchu wojny turecko-rosyjskiej aż do 12 listopada.

Rosyianie zamierzali na granicy lądowej w ten sam sposób zaskoczyć niespodzianie wojska tureckie, jak to uczynili przeciwko flocie tureckiej. W tym celu przekroczyli już w dniu pierwszego listopada bez wypowiedzenia wojny, granicę kaukaską w sil-

pieciu korpusów. Dowodzi to, że Rosya już od dawna przygotowała się do wojny także na tym terenie.

Po długich, zaciętych walkach powiodło się wojskom tureckim wzięciem szturmem Koeprikoje, będąc podstawa pozycyji rosyjskich. Następnie pobito cały korpus rosyjski, który uciekł w popłochu.

Nastrój wśród licznych jeńców i dezertorów dowodzi, że armia rosyjska znajduje się w stanie zupełnej demoralizacyi.

Konstantynopol, 14 listopada.
(T. B.) Według doniesienia głównej kwatery nasze wojska wczoraj w nocy atakiem wykonanym z nienacka obsadzili wszystkie rosyjskie blokhauzy na granicy wilajetu Trapezunt, posunęły w kierunku do Batum o trzy godziny drogi i zajęły rosyjskie koszary w Kurdoğhinu.

Red. Górzysty teren Kaukazyi umożliwił operacye wojenne jedynie wzdłuż dolin, wyznaczonych przez rzeki, doliny te są bowiem jedynymi drogami prowadzącymi do wnętrza nieprzyjacielskiego kraju. Wojska tureckie usiłują zdobyć dwie główne doliny rzek na granicy armeńskiej-kaukaskiej, a mianowicie rzeki Aras i Tschoroch. Aras — starożytny Araxes — płynąc od twierdzy tureckiej Erzerum ku rosyjskiej Transkaukazyi wyznacza w grzbiecie granicznym Aghri-Daghu (4.912 metrów wysokości) wygodną przełęcz, która prowadzi do fortecy rosyjskich Kars i Eriwan. Druga rzeka Tschoroch płynie więcej na zachód z wilajetu Trapezunt przez graniczne góry Kartszal o wysokości 2.800 metrów ku twierdzy rosyjskiej Batum położonej nad Morzem Czarnem.

Wzdłuż tych dwóch rzek idzie turecka ofensywa. Nad rzeką Aras wyparli Turcy Rosyan z miejscowości Koeprikoje, którą Rosyianie jeszcze przed oficjalnym wypowiedzeniem wojny zajęli. Rosyjski korpus pobity, cofa się obecnie przez granicę ku miastu Kagsman. Nie jest to oczywiście wielkie zwycięstwo ale widac w tych operacyach ducha ofensywnego armii tureckiej i dobre kierownictwo, czego w ostatniej wojnie bałkańskiej nie było.

Operacye wzdłuż rzeki Tschoroch dotarły do małej rosyjskiej miejscowości Kurdoğhinu, położonej o trzy godziny marszu od granicy. Marsz prowadzi do Batum, którego zdobycie — na razie bardzo dalekie — wymaga współdziałania floty i armii lądowej. W każdym razie z energią rozpoczęła kampania turecka uwięzi znaczne siły rosyjskie na Kaukazie i w ten sposób przyniesie pomoc Dwuprzemyleru. Pomoc ta da się jednak odczuć dopiero po pewnym czasie, gdy siły tureckie rozwiną się w pełni na terytorjum rosyjskiem.

Konstantynopol, 13 listopada.
Ogłoszenie wypowiedzenia wojny w dziennikach wieczornych zostało przez wszystkie warstwy ludności przyjęte z żywą radością. Wiele okrętów handlowych przystroiło się w chorągwie.

Konstantynopol. (T. B.) Załoga tureckiego okrętu handlowego, który wrócił z Zunguldu, opowiada, że podczas bombardowania Zunguldanu rosyjskie okręty dały około 100 strzałów na ten okręt handlowy, nie trafiły go jednak. Inny okręt turecki, stojący w porcie na kotwicy, również nie poniósł szkody.

Obrona Smyrny.

Konstantynopol, 13 listopada.
(B. Kor.) Komendant wojskowy Smyrny ogłosił proklamacyę, w której oświadcza:
Turecka władza wojskowa poczyniła wszelkie zarządzenia, celem obrony Smyrny od strony lądu i od morza. Miasto będzie się bronić wytrwale, chociażby nieprzyjaciel atakował najgwałtowniej. Armia turecka spełni swój obowiązek do ostatniej kropli krwi i jest przekonana, że noga nieprzyjaciela nie postanie na świętej ziemi tureckiej.

Proklamacya określa następnie szczegółowo obowiązki ludności na wypadek ostrzeżenia miasta.

Powstanie Boerów.

Londyn, 14 listopada.
Biuro Reutersa donosi z Pretoryi pod datą 8 listopada:
W pobliżu Kroonstadu, gdzie od dwóch dni zbierają się znaczne zastępy Boerów, widocznie w celu zaatakowania miasta, przyszło do zaciętej walki. Pułkownik Manie Botha zaatakował Boerów, którzy jednak przelamali jego linię.

Gdy Botha otrzymał posiłki, Boerowie rozpoczęli odwrot, straciwszy jednego zabitego, 7 rannych i 7 wziętych do niewoli. Oddział wojsk rządowych pułkownika Bothy miał 2 rannych.

W dniu 10 listopada pułkownik Botha zaatakował Boerów raz jeszcze w oddaleniu 30 mil na południowy-zachód od Kroonstadu. W potyczce zabrał 10 Boerów do niewoli.

Na północno-zachodniej granicy Kaplandu lekka kawaleria z Natalu stoczyła potyczkę z małym oddziałem powstańców, który się cofnął.

Amsterdam, 14 listopada.
(B. kor.) Dziennik „Telegraaf” donosi z Pretoryi. Komendanci wojsk rządowych Greyling i Ross stoczyli walkę z powstańcami w północnej części Transwalu, w której zabrali 15 jeńców.

Spustoszenia Rosyan w Prusach Wschodnich.

Królewiec, 14 listopada.
(B. kor.) Według stwierdzenia urzędowego, w prowincyi królewskiej zburzyli Rosyianie 2.142 domy, upalnie albo częściowo. Największe szkody są w okręgu Górawy, gdzie zniszczono 675 domów. Bardzo uciążliwy również okręg Hawa Frydland, Pruski Hów, Rastenburg i Labiawa.

Nowy „Emden”.

Magdeburg, 14 listopada.
(B. kor.) „Magdeburger Zeitung” ogłasza odczyn do narodu niemieckiego, wzywając do szlachet. celem jak najrychlejszego wybudowania nowego krążownika w miejsce zniszczonego „Emden”. Nowy krążownik ma nosić tę samą nazwę, która sławą okryła niemiecką flotę wojenną.

Plan pruski odbudowania Polski.

Memoriał posła pruskiego w Londynie barona Bunsena.
Przeniesienie dynastyi saskiej z Dreznia do Warszawy. — Bismarck obala projekt Bunsena.

Wiedeń, 3 listopada.
W „Nowinach Wiedeńskich” wychodzących pod redakcyą p. Adama Nowieckiego czytamy:
(A) Od lat sześćdziesięciu spożywa w archiwach pruskiego ministerstwa spraw zagranicznych projekt odbudowania państwa polskiego. Opracowali go jeden z najbardziej onego czasu znanych dyplomatów pruskich baron Krystian Karol Jozyasz Bunsen, zrazu teolog i filolog oraz profesor gimnazyalny, potem przedstawiciel dyplomatyczny w Rzymie, Bernie i Londynie.

Wpływ polityczny Bunsena polegał na jego przyjaźni saskiej z królem Fryderykiem Wilhelmem IV. Ta przyjaźń nadawała stanowisku Bunsena polegał na jego przyjaźni saskiej z królem Fryderykiem Wilhelmem IV. Ta przyjaźń nadawała stanowisku Bunsena znaczenie wyjątkowe, a jego planom i memoriałom zapewniano doniosłość większą, niż innym dyplomatom pruskim owej epoki. Dopiero w ostatnich latach panowania króla Fryderyka Wilhelma IV wpływ coraz to większy Bismarcka zaczął krzyżować projekty Bunsena.

Tak się stało i w sprawie polskiej. Podczas wojny Krymskiej sprawa odbudowania Polski nie stanęła wprawdzie oficjalnie na porządku dziennym, ale w kancelarych gabinetowych zajmowano się nią bardzo pilnie. — Widziano bowiem w odbudowaniu państwa polskiego środek osłabienia na stałe Rosyi, której tępą ciężką dawała się wszystkim państwom europejskim ciężkość w znaki.

Angielski minister spraw zagranicznych hrabia Jerzy Clarendon oświadczył dnia 27-go lutego 1854 w Izbie gmin, że „należy raz skupić wszystkie siły Europy i bez żadnych skrytych zamiarów lub interesów osobistych zamknąć państwo rosyjskie w granicach, wykreślonych przez naturę i historię”. Innepi słowa dyplomacyi angielskiej uśmiechały się wtedy myśl cofnięcia terytorjum rosyjskiego do granic z przed pierwszego rozbitu Polski.

Tak myślała i tak projektowała dyplomacya angielska właśnie przed laty sześćdziesięciu. — A równocześnie dyplomacya pruska przed laty sześćdziesięciu zajmowała się także sprawą polską, zajmowała się namiętniej w tym samym duchu, jak obecnie.

Bunsen, który był wtedy posłem w Londynie, opracował o sprawie polskiej memoriał specjalny.

Zajął on w tym memoriale stanowisko wyraźnie antyrosyjskie. Odbudowanie państwa

Polskiego uważał za konieczne z uwagi na równowagę Europy. Równocześnie powrócił do ulubionego projektu dynastyi i dyplomacyi pruskiej — projektu, którego się nie dało urzeczywistnić na Kongresie Wiedeńskim: wcielenia Saksonii do Prus. Bunsen radził, by królowi Saksii oddać Polskę świeżo odbudowaną, której koronę gwarantowała mu i tak konstytucya Trzeciego Maja. Saksonię wzięłyby Prusy wzamian za zwrocenie Polsce części Poznańskiego. Austria wzamian za księstwa Nadduńskie oddałały Polsce Galicyę.

Plan Bunsena podobał się królowi. Sprzeciwił mu się jednak Bismarck. Był on wprawdzie pod owe czasy tylko posłem pruskim w Frankfurcie przy Zgromadzeniu Związkowem ale odgrywał rolę coraz to większą w polityce Prus.

Bismarck udawadniał, że państwo Polskie sprzyjnięty udawał się raz na zawsze z Austryą, a więc odbudowanie Polski wyszłoby wyłącznie na korzyść Austrii, czyli na szkodę Prus. Nadto Polska zażądałaby zwrotu Gdańska, by odzyskać ujście Wisły i dostęp do morza.

A ponieważ stronnictwo rusofilskie na dworze Berlińskim było pod owe czasy bardzo silne, przeto ów projekt Bunsena powędrował do archiwów.

Historya lubi jednak sprawiać niespodzianki ironiczne. Kto wie, czy właśnie po latach sześćdziesięciu projekt Bunsena w formie — rzecz prosta — odpowiednio zmienionej nie powstanie z grobu zapomnienia.

W niemieckiej łodzi podwodnej „U 26”.

(Autor tego artykułu Hanus v. Rhyń znajdował się w łodzi podwodnej „U 26” podczas ataku tejże).

Godzina 10 w nocy! Naokoło olbrzymich brył granitowych przyczółka molo huzy wyjąć burza jesienna. Szeroko pcha się przypływu do brzegu, a spienione bałwany łamią się i rozbrzuszają na murze kamiennym Piers. Regularnie podnoszą i spuszczaają nurty czarne cielsko łodzi podwodnej tamże przymocowanej. W zupełnej ciemności bardzo trudno coś spostrzedz, co się dzieje na pokładzie statku. Ze tam jednak wre gorączkowa czynność, to można z tego wnosić, że nigające cienie przesuwają się szybko poprzez palcami się latarniami pokładowymi zastaniające je chwilowo i znów odsłaniające. Z przedziału maszynowego wydobywała się i targa na stalowym wędzidle, gdy śruby na próbę użynają parę obrotów.

Wpół do 11-tej. Naciśnięcie dźwigni we wieży komendanta ostojącej płótnem żaglowem, tam na górze, gdzie młody wódz stoi w lśniącym ciężkim ubraniu uaoilwionym, to znak, żeby lanuchny łódź przytrzymujące opadyły; trzeszczący, ostry znak dzwonka dano w oddziale maszynowym. Z hukiem do grzmotu podobnym skoczyły silne motory naftowe, woda wyrzucha lśniącą pianę z tyłu statku w gotującym się wirze. Z przodu na ostrej, jak nóż, pierś statku wznosi się słaby wał wodny, dzieł się do wolnego niemieckiego morza, z powiewającymi flagami na zachód przeciw wrogowi!

Niebo ciemne i bez gwiazd rozciągało się nad nami, a po niem uganiali ciężkie, czarne chmury. Już na kilku metrów od samotnego statku znikła wszystko w najzwyklejszej ciemności, którą dółdżca usiłuje przebić wprawem okiem. Wiatr świszczę ponad zwierzchołdem morza, a silne bałwany napływające skośnie po prawej stronie od tyłu jeden za drugim tryskają ogromnymi fontannami na pokład rozbijając się gwałtownie o korpus łodzi w drobne kropelki. Naoliwiony ubiór oficera we wierzycze kapie od wilgoci. Pieniąc się i bulkocejąc uciekają bałwany ukoronowane na grzebieniach jasnymi smugami, poza czarny kadłub statku, który pozostawia na nich szarą sierpkę przyskakujących baniek. Regularny do grzmotu podobny głos motorów i uderzenia bałwanów po żelaznych piętach sklepienego ich łamacza są jedynemi odgłosami na okół.

Ranek szarzeję w ołowianem świetle. W tem, po lewej stronie zjawia się chwiejny, ślizgający się cień, a po kilku minutach przecina łódź nasza szare ledwo dostrzegalne pasmo piany, które lekko wskazuje na szybką drogę nieprzyjacielskiego kontrtorpedowca. Pierwsza linia forpozat nieprzyjacielskich przelamana. A teraz, baczność! Puls bije szybko w podnieceniu. Zabrzmiał sygnał, aby łódź się zanurzyła. Wieżę komendanta ściągnięto, flagę schowano, maszt złożono, górną kłapę wieżową zamknięto, a periskop (obserwacyjna rura wystająca ponad powierzchnię wody ze zanurzonej łodzi) teraz wkraça w swe prawa. Szumiąc weksia się woda w zewnętrzne zbiorniki; statek zanurza się pod zwierzchołd morskie. Motory naftowe umilkły, a motor elektryczny obraca śrubę.

Podczas, gdy młody porucznik siedzi przy periskopie we wieży obserwacyjnej i wypatruje nieprzyjaciela, stoi gotowa do biegu obsługa rur torpedowej na swem stanowisku. W korworze torpedowej na przedzie statku kucąca zuchy pół nadyz naokoło matowo świecącej rury. Ciasną komórkę oświetlają tylko dwie lampki elektryczne; wszędzie tłusty zapach

wywiewów naftowych dusząc ścisła piersi i utrudnia oddech. Rozmowa jest prawie niemożliwa, gdyż hałas maszyn, grzmot i bulkot wody zewnątrz przytłumia wszelki głos ludzki. Nieznośnie gorąco panuje w tej ciasności, a pot strumieniami spływa po twarzy. Celem odnowienia powietrza wydychanego, obsada ma przed ustami patrony potażu. Co chwila patrzy podoficer artylerzysta na zegarek i kompas unocowanych na przegubie ręki. Z nateżeniem patrzy wszyscy na aparat sygnałowy na ścianie. Maszyna działa jak szalona, bałwany stęka i huca. Atmosfera w kadłubie statku, staje się z każdą chwilą duszniejsza. Bezmyślnie każdy podaje się wahającym ruchom statku, kiwając się z nim razem, do góry, na dół, na dół do góry, na dół...

Tak, tak, to całkiem co innego, jeśli można nieprzyjacielowi tam w górze spojrzeć w oczy czując się panem na morzu! To całkiem inny los nawet tego, który jeszcze mógł w ostatniej chwili rzucić okiem na błękit niebios i wciągnąć w piersi świeży słony zapach morski; tam się inaczej umiera, jak gdzie w ciemności, ściśnięty między stalowymi ścianami i wielkie się obracającymi bijącymi, jak stępy blokami stalowymi; tutaj pod powierzchnią morza, gdzie się nie nie widziało, nie nie słyszało z tego, co się działo na górze, gdzie w razie zatonięcia łodzi, wszystko się zdziwilo w ciemnej głębi!

Naraz — wszyscy drgneli, cały brak tohu, wszystkie dolegliwości, gdzie zniknęły. Na szklanej tabliczce aparatu sygnałowego zabłyśnięła komenda: „uwaga!” Ze wszystkich piersi wydobyło się westchnienie ulgi: no nareszcie! Z ręką na dźwigni, z przygotowaną drugą torpedą, aby po wyrzuceniu pierwszej, mogła być druga zaraz wsunięta w rurę — płyną sekundę powoli, jak godzinę. Widocznie jesteśmy już blisko nieprzyjaciela. „Puszcząć!” Rozkaz ton pokazuje się płomiennem pismem na tablicy aparatu sygnałowego, nagle, bez żadnego szalestu. Szarpnięto dźwignię; słychać cichy metaliczny dźwięk i kłapanie w rurze, bulkotanie i kłanie we wodzie, która wtargnęła do pustej przetrzeni rury torpedowej. Pocisk wyleciał... czy trafi?... Żyłaste ramiona pochwyliły drugą torpedę. Wślizguje się ona w ciemny otwór rury, a po kilku sekundach wszystko wygląda, jak przedtem. Czy strzał nie był daremny?... Każdy w myśli liczył: sto metrów... dwieście metrów... Tutaj do głębi żaden się nie przedostaje. Z tyłu maszyny tylko hucają i szczą, wszystko przysługujące, zewnątrz zaś grzmie tylko bałwany uderzające o stalowe ściany.

Jak dotychczas poruszenia były regularne, lecz odtąd cielsko statku rzuca się tu i ówdzie, a ruchy manewrowania stają się wskutek brutalnego sterowania tak gwałtowne, że obsługa pada wzajemnie na siebie rzucona. W końcu nagle zwrot tak, że każdy obrócił się z uczuciem puszczanej frygi. Potem łódź chwycie się znów regularnie do góry i na dół, cofając się. Atak się udał.

Nastrój w Petersburgu.

Gazeta szwedzka wychodząca w Sztokholmie p. t. Svenska Dagbladet zamieszcza następujący obrazek nastrojowy pióra korespondenta swego w Petersburgu:

W ciężkich, grubych kłębach unosi się nad stolicą Rosyi szaro-żółta nieprzejrzysta mgła, która miasto całe otula swym wilgotnym szalem. Mgła ta zwiększa jeszcze wrażenie powagi i niepokoju zarazem, które cechują nastrój, jaki zapanaował w Petersburgu. Z pola walki nadchodzą wiadomości o zwycięstwach ale i o wzrastającej z dnia na dzień liczbie ofiar. Kosa śmierci daje żniwo tak obficie, jak nigdy przedtem. Można prawie powiedzieć, że cały Petersburg chodzi w żałobie, że miasto całe oplakuje śmierć niezliczonych swych synów. Nastrój jest tak poważny, że dawnego, rozbawionego hulaczczego Petersburga nikt by nie poznał. Zdaje się, jakoby śmiech uleciał na zawsze z ust mieszkańców. Trzeba żyć i mieszkać w Petersburgu, aby zrozumieć, jak olbrzymie ofiary materialne i moralne Rosya ponosi w tej wojnie. — Liczba rannych, przywożonych do Petersburga, jest już tak wielką, że brak dla nich pomieszczenia; nowe transporty skierowuje się na południe. Ofiarności publiczności wobec rannych jest ogromna, a mimo to nie starczy rąk do podotania tej kolosalnej pracy w przepelnionych szpitalach.

W oczekiwaniu tego co przyjdzie, życie płynie w Petersburgu ciężko i jednostajnie. Cały Petersburg jest spokojny i milczący. Przyczynia się do tego także w wysokim stopniu zupełny zakaz alkoholu. Wskutek tego znika dochód w wysokości około 2 miliardów mk. rocznie z kasy państwowej. Jak ubytek ten wyrównać, to jeszcze kwestya nie rozwiązana.

List żołnierzy 13 p. p.

Szanowna Redakcyo!
My niżej odpisani żołnierze 13-go pułku, którym przypadło w udziale w ważnej dzisiejszej chwili opuścić swoje rodziny i dzieci, a iść na bój krwawy z odwiecznym, krwiożerczym wrogiem polskiego narodu, postanowiliśmy zebrać na placu boju ofiarę skromną, ażeby ją posłać do Krakowa na modlitwy przed ołtarzem Boga i Najświętszej Maryi P. za naszych poległych kolegów, za rodziny i dzieci nasze i za nas, ażeby Bóg wytrwania i męstwa dodał.

Tą ofiarą chcemy zaznaczyć, że kochamy i tęsknimy za krajem, który opuściliśmy, tęsknimy za naszymi żonami i dziećmi, ale równocześnie idziemy z otuchą w bój, że Ten, który kieruje losami narodu, wysłucha naszych i waszych modlitw o zwycięstwo.

Więc modlcie się w kraju za nami, ażebyśmy mogli zwyciężyć, a potem zdrowo i szczęśliwie powrócić w rodzinne progi do tych ukochanych, których zostawiliśmy. Pozdrowienie dla wszystkich rodaków w kraju.

Żołnierze 13-go pułku, 7 kompania.

(Upraszyliśmy bardzo Szanowną Redakcyę złożyć te pieniądze 130 koron na ręce Przewielbionego Konsystorza, albo rozdzielić do kościołów krakowskich na Msze św. Prosimy również ogłosić to nasze pismo w Waszym dzienniku i innych, aby nasi ziomkowie wiedzieli, że duża i sercem złożeni jesteśmy z nimi).

Upraszyliśmy również o przysyłanie nam tutaj „Głosu Narodu” na co prosimy odebrać sobie potrzebną kwotę.

Feldw.: Feniger; Inf.: Strzelec, Kolasa, Kozłowski, Rózek, Widlak, Pieprzycza, Wojciechowski; Kapral: Urbański; Inf.: Karliński, Zięba, Ciołkosz, Janik, Fudała, Jochymek, Olszowski, Siatkiewicz, Bomba, Turlej, Kotek, Barański, Hirsch, Opryszek, Jochym, Sermak, Dudzik, Seweryn, Martyna, Kosowski, Gorczyca, Czuba, Kozioł, Idzik, Klimek Kramarz, Klimek, Jurkiewicz, Stachak, Tarnowski Rzeszutko, Krzemieński, Kruk, R. U. O. Belczyk, Feldw. Kozak; Zugf.: Kościelniak, Jurkowski, Kowalik, Kapr.: Wojsa, Kaim, Kasprzyk, Braus, Polak, Kurek, Oprych, Szepczina, Freiter; Dąbrowski, Kupiec, Wóbel; Inf.: Francuz, Niedbała, Brzeziński, Noworyta, Stypuła, Czekaj, Michalski, Gazyk, Kapral: Singer, Inf.: Marczyk, Laskowicz, Kulisi, Besala, Kowalski, Celiński, Nikieska, Cybulce, Grabowski, Baran, Jedras, Cwik, Wilkosz, Nemeček, Kleszcz, Pogoda, Dudek, Kleczek, Wesolowski, Sroka, Badylak, Burek, Jurek, Drewniak, Surma, Czapeczka, Serafin, Gajewski, Czekaj, Juszczyk, Biecki, Szczygiel, Smender, Nizioł, Miziołek, Bieniek, Moneta, Lubiniński, Szewczyk, Twardy, Kamiński, Kapr.: Bednarczyk, Hauptmann: Nowacek.

Nazwiska armat.

„Corriere della Sera” — Luigi Barzini.

Samochód, wspaniały pojazd zupełnie nowy, który został następnie srogo ukarany, że obsługiwał nas, zawiózł nas z nadzwyczajną szybkością, drogą przez Crepy-en-Valois i Villers Cotterets, gdzie wpadliśmy na cały transport wojskowy.

Powoli posuwały się szare baterie zupełnie nowe, a na opancerzeniu widniały nazwiska. Armaty są tak samo ochrzczone, jak okręty: „Le Vengeur”, „L'Indomptable”, „Le Foudroyant”. Armaty te posuwały się powoli i miały wyraz spokoju, cierpliwości i dzikości, oraz nieprzewidywalności — coś, co odpowiadało ich nazwom wojennym.

Jadąc dalej, natknęliśmy na stację lotniczą. Na dalekiej przestrzeni zielonej widniały białe motyle, a wśród nich mrowisko ludzkie. I otóż Villers-Cotters, ojczyzna Aleksandra Dumasa, pełna samochodów wojskowych, na które z zadziwieniem spogląda pomnik wielkiego romantyka.

Jedziemy dalej w stronę Soissons, drogą poprzez lasy, drogą wśród zieleni, posuwamy się dalej i dalej.

Po borach, po porannej brudzi ziemi, po powyrywanych drzewach szliśmy, że wojna, że bitwa rozegrała się tu dosyć dawno. Obserwując jednak teren bliżej, spostrzegliśmy, że dziury które powstały od granatów, są zupełnie świeże, że wysadzona ziemia jest świeża i czarna, że nie przyszła nawet jeszcze. Znaki wojny miały jeszcze wyraz żywy i namacalny. Gdyśmy posuwali się dalej, znaki te mnożyły się. Ziemia, na której rozgrzywała się walka, wyglądała tak, jakby jakiś potężny obrzym, cyklop jakiś, wziął się do niej z żartą wściekłością i pragnął się nad nią pastwić.

Dalej nieco droga pełna galezi oberwanych, pełna zwieszających się drutów telegraficznych i poobalanych słupów. Spoglądaliśmy na to wszystko, jak spogląda się na szkody, które spowodowała burza lub orkan.

Burza nie minęła jeszcze zupełnie. Zdawało się nawet, że zamierza powrócić, że będzie szaleć na nowo.

Armaty, które były zajęte zupełnie gdzieś indziej, spostrzegły nagle, że mają jeszcze w tej stronie coś do czynienia i rozpoczęła się akcja, która nam wydawała się zbyteczna i niewłaściwa.

W powietrzu zagwizdało coś, coś zahuczało i zasyczało i sto metrów może po naszej prawej stronie ukazała się mała chmurka, która urosła nagle i zmogła się, poczem nastąpił huk, trzask i łamanie się galezi. Drugi strzał upadł nieco dalej, potem trzeci tuż za nami nad ródze, którą minęliśmy już... Wtedy to poraz pierwszy ułaski się nasz dzielny samochód.

Samochód, będący w strachu i w opałach, gotów do różnych nieprzewidywanych rzeczy. Wzmacnia przedewszystkiem swe siły do niewiedzieć wiele sił końskich i pędzi tak dyabelnie szybko, jak pędzi samolot. A ponieważ w tej stronie był właśnie spadek po drodze ku St. Jean, przeto samochód pędził tu już nie jak aeroplan, lecz popostru, jak meteor. Mijał drzewa i galezie z jednakoową szybkością, skakał, jak opętany, unosił się na pół metra w wyżej i opadał znowu.

Szofer nasz, zgarbiony naprzód, schowawszy głowę pomiędzy ramionami, czapkę nalożywszy tak, że sięgała mu pleców i przybrawszy wyraz, jakby oczekiwał lada chwila uderzenia kijem, dokonywał cudów. Rzucał w górę i w dół, huśtał ustawicznie, bez chwili spoczynku na wysięcielnym miękkim siedzeniu, pędziłszy naprzód i zaśmiewaliśmy się śmiechem głupim, szpazmatycznym.

Tak tedy przebyliśmy drogę ostrzeliwaną przez nieprzyjaciela i minęliśmy pozycje nieprzyjacielskie. Padł jeszcze, co prawda jeden granat, lecz wszystko to działo się już w oddaleniu takim, że mogliśmy już być bezpieczni. A potem wszystkim nastąpiła cisza i spokój. — Bombardowanie zwrócone zostało w stronę drogi, prowadzącej do Oluchy. Artyleria niemiecka poszukiwała jeszcze kogoś na drodze, która była teraz już zupełnie pusta.

Zaledwie skończyła się nasza szalona gonitwa, natrafiliśmy wreszcie na oddział francuski. Tuż przy drodze pod murami domów opuszczonych wycekiwała piechota na rozkazy. Żołnierze, pozostający nieruchomo, o wyglądzie nieco zaniepokojonym, nawpół zaśpionym, o wyglądzie właściwym żołnierzom, którzy oczekują rozpoczęcia akcji, którzy już są trochę w niebezpieczeństwie, lecz jeszcze nie są w bitwie — ocknęli nieco — gdy ujrzeli nasz samochód. Podczas wojny najgorsze i najbardziej męczące są właśnie te godziny, gdy trzeba wycekiwać na coś. W godzinach tych trzeba bowiem myśleć i niepokoić się. Gdy żołnierz stanie już do boju, gdy pędzi naprzód, przestaje myśleć.

B. Gabryelska, Pałac Spiski, Kraków

Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepian, pianina, harmonie i phonole z gotówką lub na spłaty nawet dwudziesto-miesięczną bez zaliczek

KRONIKA.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca rozpocznie się jutro o godz. 6 min. 51 zachód o godz. 3 min. 59; długość dnia godzin 9 minut 06.

Kalendarzyk księżycowy: Jutra w niedzielę St. Kostki — Pojutrze w poniedziałek Czterogóra.

Pogoda. Dnia 13 listopada termometr doszedł od + 23 do + 59 C. — barometr opadł

Dnia 14 listopada o godzinie 7 rano stan barometru 729.2 mm. termometru 36 C. wiatr północno - zachodni.

Kraków, dnia 14 listopada.

Nabożeństwo za poległych 13 p. p. z inicjatywy Najprzewieleb. Księcia Biskupa Sapiehy odprowi Najprzewieleb. Ks. Arcybiskup Dr Franciszek Symon w kościele Maryackim przed wielkim ołtarzem w poniedziałek dnia 16 listopada nabożeństwo żałobne za spokój dusz żołnierzy poległych z 13 p. p. 7 komp.

Równocześnie odprowi Księża Msze św. przybocznych ołtarzów na intencję żołnierzy 13 p. p. 7 komp. i ich rodzin.

Polacy w Pradze. Na uniwersytecie ludowym czeskim, który rozpoczął działalność w dniu 3. listopada, prof. dr. Jan Machal podjął wykład „z literatury polskiej doby ostatniej”. — Rząd wyasygnował dla biednych przybyszów galicyjskich po 70 hal na osobę. Nadto potrzebujący otrzymają odzież i bieliznę; osobny urzędnik namiestnictwa galicyjskiego przybędzie do Pragi, celem uregulowania stosunków wychodźców. Kościół św. Trójcy w Pradze zarządził kazania polskie każdej niedzieli i w święta.

Tułacz polscy. W Szombathely przebywało do niedawna 40.000 Polaków. Ksiądz polski gościł kazania polskie.

W Satoralja Ujhely bawią liczni emigranci polscy z Galicyi.

Szkoły ludowe i średnie, które zostały otwarte przed ewakuacją, dotychczas są czynne,

choć niektóre przerwały chwilowo naukę. Istnieje podobno zamiar kontynuowania nauki w szkołach nawet w czasie ewentualnego zupełnego zamknięcia twierdzy, o ile oczywiście znajdą się w mieście lokale na pomieszczenie szkół. Liczba dzieci i sił nauczycielskich jest podobno wystarczająca do prowadzenia nauki przynajmniej w ograniczonym zakresie.

Przebieg pospolitego ruszenia w Krakowie został wczoraj ukończony. Przez wszystkie dni przy budynku szkoły barakowej na plantach Dietlowskich panował ścisł nie do opisania, który wczoraj dosięgnął punktu kulminacyjnego, ponieważ między piposowymi rozpuszczono pogłoskę, że wszyscy ci, którzy nie staną przed komisją zostaną wywiezieni z Krakowa do jednego z miast na Śląsku lub na Morawach, gdzie zostaną poddani oględzinom. Pogłoska ta wywołała popłoch i spowodowała, że „wszyscy” chcieli być pierwszymi przed komisją, która szczegółowo wczoraj pracowała z dwójoną intensywnością. Pomimo tych wysiłków komisji, nie wszyscy popisowi zdołali dostać się do sali poborowej. Jak się z wydziału wojskowego Magistratu dowiadujemy, dla tych wszystkich, którzy nie mogli wczoraj stawić się przed komisją zostanie prawdopodobnie wyznaczony dodatkowy termin poboru. O tem jakoby miano wywieść z Krakowa tych, którzy wczoraj się nie stawili w Wydziale wojskowym Magistratu nie wiadomo.

Prezydium kraj. Stow. Czerwonego Krzyża (Basztowa 8) podaje do publicznej wiadomości, że wskutek zdarzających się nieuniknionych pomylek w inkasowaniu składek na cele czerw. Krzyża obok tychże wpływających na rzecz t. zw. Samarytanina, Biuro prezydyalne (Basztowa 8) gotowe jest na przyszłość pośredniczyć w przyjmowaniu ofiar składanych z wyrażeniem i wyłączeniem zastrzeżeniem przeznaczenia takowych na cele Czerwonego Krzyża.

To samo Biuro zawiadamia WW. Panie odwiedzające rannych żołnierzy po szpitalach krakowskich, że posiada zawsze pewien zapas bielizny i opatrunków dla zaopatrywania szpitali w takowe, prowadzi bowiem Biuro osobną sekcję szycia bielizny li tylko na ten cel, dając możność zarobkowania kilkudziesięciu ubogim szwaczkom. Biuro prowadzi również Sekcję wywiadową Czerwonego Krzyża o rannych i zaginionych.

Biuro sprowadziło znaczny zapas włóczki celem rozdania jej paniom pragnącym wyrabiać ciepłą odzież dla żołnierzy.

Powyższe czynności załatwia Biuro codziennie, Basztowa 8, od 11—1 rano i od 5—7 wieczór.

Listy ofiarodawców na Czerwony Krzyż ogłaszane będą co kilka dni w dziennikach.

Na ręce Prezydium Kraj. Tow. Czerwonego Krzyża złożył prof. Dr Kader kor. 15 zamiast wieńca na rumną sp. Leona Prus Studzińskiego, na cele Czerwonego Krzyża.

Z miasta. Zjemy ciągle pod znakiem ewakuacji, inteligencję zarządzenia wchodzące w życie zaskoczyły nie mogły, bo wszyscy nawet w czasie pokoju wiedzieli, że twierdza musi być wolna na wypadek wojny od nadmiaru ludności cywilnej, tak z powodu trudności aprowiacyi, jak również pomieszczenia liczniejszej załogi.

Niezrozumieli jednak i pomimo ostrych zarządzeń zrozumieć nie chcą ci, którzy stają się faktycznym dla twierdzy balastem, nie mając ani środków żywności potrzebnych na dłuższy czas, ani też możliwości utrzymania się w mieście. Ze względu na ostre zarządzenia, powinniśmy przestrzegać przed ukrywaniem się w mieście tych, którzy nie uczynili zadość przepisom, bo wszelkie wybiegi nie nie pomogą, a narażają tylko na przykre następstwa.

Półów urządzony w szynkach, jak słyszmy, przyniósł wielkie rezultaty, a wielu „krowoderskich i zakrowieckich żuchów” musiało rozpocząć pielgrzymkę ku Skawinie. Czynności te będą nadal kontynuowane aż do chwili zupełnego zamknięcia twierdzy, zatem wszelkie ukrywania się absolutnie na nie się nie przydadzą. W tym kierunku powinniśmy w miarę możliwości rozpocząć propagandę, ratując w ten sposób uprzedzić przed następstwami ostrych zarządzeń.

Pierwsze posiedzenie nowego zarządu miasta powitać należy z zadowoleniem i stwierdzić, że aczkolwiek może odczekać trochę, jednak przecież podnoszona była ważna sprawa zabezpieczenia miasta w nabiał, przez zorganizowanie stacji krów w Parku Krakowskim. C. k. komisarz rządowy p. Dr Julian Nowak ma trudne zadanie do spełnienia choćby z tego względu, że oddano mu je z dobrodziejstwem inwentarzu” t. j. z zaniedbaniami dotychczasowego zarządu w dziedzinie aprowiacyi miasta.

Nie poruszamy dzisiaj sprawozdań z humorystycznych posiedzeń aprowiacyjnych i debat w sprawie „maksymalnego cennika”. Nie wspomniamy obecnie o zachowaniu się naszych panów dostawców, którzy przeszli do porządku dziennego, nad przedłożeniami Magistratu, odrzucając w samym związku wszelkie wysiłki zdążające do poskromienia panoszącej się już wówczas lichwy towarowej.

To są sprawy, które minęły, na co już obecnie reagować byłoby bezskutecznie, lecz to wszy-

stko musiało utrudniać wladzom zadanie ewakuacji, a ludność narażono na poważne troski.

C. k. komisarz rządowy Pr. Dr Julian Nowak będąc równocześnie wiceprezesem „Towarzystwa Rolniczego”, które w sprawie podniesienia mleczarstwa krajowego wielkie położyło zasługi, na pierwszym posiedzeniu nowego zarządu miasta podniósł najbardziej aktualną kwestię utworzenia stacji krów w Parku Krakowskim, umożliwiającej pozostałej ludności dostawę nabiału.

Dotychczas bowiem zamiast podniecać inicjatywę prywatną, przyszwadzano wszelkie wysiłki spędu krów do miasta, tak przez obywateli okolicznych wsi, jak również chłopów. Żądano bowiem 28 koron akcyzy od krowy, co przy trudnościach zwózki paszy i najmu stajen musiało zniechęcić starających się, awiele krów mlecznych z ewakuowanych wsi poszło tania pod noz. — Niepokojąco wpływać muszą objawy wynikające przed zamknięciem miasta w chwili, gdy jeszcze mamy pewien dowóz ze wsi, gdy niemal przy każdym wozie mleczarskim stoi grupka ludzi, chcąc zdobyć przynajmniej litr mleka dla dzieci. Już dzisiaj bywały kawiarniani pyszną kawę z pianką zastąpić musiel herbatą i czarną kawę ze zmniejszoną dawką cukru, co nie budzi wesołe horyzonty na przyszłość.

Mamy nadzieję, że spęd krów da się jeszcze uskutecznić tak dla zamierzonej stacji miejskiej, jak niemniej, że przez zniesienie akcyzy i ułatwienie zwózki paszy powolą można do życia prywatne obory, zapewniające w ciężkich chwilach przynajmniej dla dzieci kroplę mleka, choć także wiele tych starszych niewiukowanych dzieci, nie pogardziłoby niem do kawy lub herbaty.

Piwa i wódki jeszcze nie brakło w mieście, widać, że w tym kierunku pracowano intensywniej, szynkarze wykazali więcej sprytu, jak kawiarze i mleczarze i że pod tym względem aprowiacya pozostała w porządku.

Ponadto w mieście mamy w dalszym ciągu pobór pospolitego ruszenia, a padające słowa „egeignet” powiększają nowe szeregi. Pozostała znaczna liczba popisowych rozdzielona została pod ocenę dwu równocześnie urzędujących komisji przy ul. Dietlowskiej i Siemiradzkiego, celem ukończenia w dniu wczorajszego poboru.

Nad miastem wznosiły się majestatycznie aeroplany, zataczające piękne łuki, a wzięte jak u orła skrzydła, wskazywały, że to są nasze nadpowietrzne patrole, lustrujące troskliwie rejony forteczne. Szum ich skrzydeł wywoływał wśród osób nie umiejących je odróżnić panienką obawę przed rzuconiem bomb, lecz nad tem czuwały nasze strażce, które pojawienie się obcego ptaka, powitalyby salwami wystrzałów.

Rozpoczęto się już rozkwatowanie wojsk po prywatnych mieszkaniach. Jak słyszmy, otwarte być mają wszystkie mieszkania, których właściciele wyjechali, a ponadto nastąpi również częściowe zajęcie większych mieszkań przez wojsko.

Sądźmy, że w takich wypadkach powinno być zarządzone staranne usunięcie mebli do jednego lub dwu pokoi, przy nadzorze pozostałych w mieście krewnych, lub znajomych osób, aby nieporozumienie szkód, lub niekorzystny % tego zamieszkania zawsze na czas znachodzące się w takich okolicznościach indywiduala, łase na cudzą własność.

Brak komisarza targowych powodował na targu wczorajszym orgie lichwy dowożonych skąpo ze wsi artykułów żywności, a baby korzystające z nadzwyczajnego popytu i przelicytowania się odbiorczyń, nie wiedziały, już jakie ceny mają żądać za mleko, jaja, masło etc.

Pamiętajmy o tem, a przedewszystkiem pamiętać powinny władze miejskie, regulujące cennik produktów wiejskich dowożonych do miasta, że rok rolniczy był bardzo korzystny, ziemniaki obrodziły, zebrano spokojnie konieczyń i siana, jak również zboże kłosowe, zatem nie na najmniejszego powodu do lichwy. Za forspany wojskowość płacila i płaci wcale nie duże sumy i żywi w drodze konie, zatem najmniej ze wszystkich chłop odczuwa następstwa wojny, a tak samo było także w zajętych przez nieprzyjaciela miejscowościach. A więc nie dajmy się wyzyskiwać.

W mieście naszym wiele uprzywilejowanych zawodów, dotychczas mogą sobie chwalić bardzo dobre interesy, jakie robiono i robi się w obecnym czasie, a szczególnie nasi żywiciele i inni dobrodzieje.

Nie czas teraz na rozstrząsanie wielu, wielu wypadków, które jednak jak nastana spokojniejsze czasy, poruszone być muszą i napiętnowane tak, jak na to zasługują, bo przynoszą ujmę godności obywatelskiej, którą nie powinni spełniać lichwiarze, wykorzystując najsmutniejsze chwile, jakie przeżywamy.

Wiadomości kościelne.

W kościele PP. Norbertanek na Zwierzynicu od dnia 15 b. m. codziennie odprowiact się będzie nabożeństwo z wystawieniem Przenajśw. Sakramentu i z nauką, w celu przeblągania

Pana Boga za wszystkie winy narodu i uproszenia pomyślniejszej dla niego przyszłości.

Początek nabożeństwa: w dniu powszednie o godz. 6 wieczorem, w niedziele i święta po nieszpiorach o godz. 4. Wszystkich wiernych zaprasza się do wzięcia licznego udziału w powyższym nabożeństwie.

Nabożeństwo Sodalicyi Maryańskich. W poniedziałek dnia 16 bm. o godzinie 8 rano odbędzie się w kościele OO. Jezuitów św. Barbary z ramienia Sodalicyi Maryańskich uroczysta wotywa do Najś. Serca Pana Jezusa, celem uproszenia opieki Najś. Serca Pana Jezusa dla naszego miasta.

Zebranie Komitetu Zjednoczonych Sodalicyi Maryańskich odbędzie się w poniedziałek dnia 16 bm. o godzinie 4 popoł. w lokalu plac Szczepański l. 7, l. p. Ogólne Zebranie Sodalicyi Pań, pod wezwaniem „Królowej Korony Polskiej” odbędzie się we środę d. 18 bm. o godzinie 5. popoł. w lo kalu plac Szczepański l. 7, l. p.

Kłeska Rosyan na Kaukazie.

Konstantynopol, 14 listopada.

Komunikat głównej kwatery opiewa: W walce pod Köpriköj dnia 11 i 12 listopada zostali Rosyanie pobici, mieli 4.000 zabitych i tyleż rannych. Tureckie wojska wzięły ponad 500 jeńców, zdobyły 10.000 karabinów i wielką ilość amunicyi. Rosyanie cofnęli się w nieporządku w okolice Kutek. Wskutek trudnego terenu, mgły i śniegu, nie mogły wojska tureckie linii odwrotowejnie przyjaciela zupełnie przeciąć, kontynuowały jednak pościg za nim.

Telegramy.

Telegramy „Głosu Narodu” z dn. 14 listopada 1914

Parlament angielski wobec wojny.

Londyn. (T. B.) Po formalnem otwarciu parlamentu przez króla, postawiono w obu Izbach wnioski co do adresu w odpowiedzi na mowę tronu.

Bonar La w podkreślił, że polityka partyjna ustala zupełnie. Jego zdaniem dla Niemców zanikła (!) już jedyna nadzieja zwycięstwa. Położenie sprzymierzonych jest teraz lepsze niż po wybuchu wojny.

Asquith wskazał na solidarność wszystkich stronniów i na bezprzykładne objawy sympatii we wszystkich częściach państwa, we wszystkich strefach, u poddanych wszystkich religij. Wojska sprzymierzonych udaremniły zupełnie pierwszy cel cesarza niemieckiego. — Państwo brytanckie wystawiono na ciężką próbę. Doświadczenia ostatnich trzech miesięcy dają podstawę do nadziei, że im dłużej ta próba potrwa, tem pewniej Anglia wyjdzie zwycięzca z tej wojny za słuszną sprawę. Asquith zapowiedział, że 16 b. m. minister skarbu wyłuszczy Izbie projekty finansowe oraz kwestye pożyczki wojennej. Prezydent ministrów proponuje, by 17 b. m. odbyła Izba wielką debatę nad kredytami wojennymi i dała wotum uzupełniające co do wzmożenia wojska. Dotychczasowe zezwolenie o-piewa tylko na 1,186.000 żołnierzy regularnej armii, a armia liczy już 1,086.000. Na tem dyskusję oroczo.

Wzrzenie w Egipcie.

Londyn. (T. B.) „Morning Post” donosi z Aleksandrii: Wicerezes i wielu członków Zgromadzenia Prawdowierczego otrzymało rozkaz, by pozostli we swych wiejskich posiadłościach. — Iżąd zamierza dać dymisję wszystkim niemieckim i austro-węgierskim urzędnikom.

Miny podwodne pod Tsingtau.

Wiedeń 14 listopada. Z Tokio donoszą urzędowo o eksplozji podziemnych min, przy czem zginęło 2 oficerów, 8 żołnierzy, zaś 1 oficer i 56 żołnierzy zostało rannych, pozatem w szpitalu Tsingtau leży 436 raniomych Niemców.

Nadesłano.

W epidemiach i wszystkich chorobach infekcyjnych

GISSHÜBLER SZEZAWA
MAYTONIEGO
niekoniarty środek zapobiegawczy.

Wiadomości o zaginionych.

Ogłoszenia o zaginionych umieszczamy w tym dziale za opłatą 1 K. za jeden raz. Należytość należy nadesłać z góry.

Szkoropad Mikołaj Telegr. Reg. 8 Komp. St. Półten, Nied. Österr. prosi o jakąkolwiek wiadomość o swej matce, która została w Kamionce nowej koło Rawy ruskiej i o krewnych lub znajomych ze Lwowa.	Ludwik Pauli obecnie szpital rezerwowy w Bielsku, Śląsk austr., poszukuje swej żony Zuzanny z 2 dzieci w Mielnicy pow. Borszczów w Galicyi. — Wiadomości uprasza pod adresem Władysława Pauli, Wiedeń. III. Landstrassengürtel 29, Th. Nr 11.
Jan Antoniak żołnierz 89 pp. ranny, znajdujący się obecnie w Marienbadzie, Hotel „Leibzig”, poszukuje swej żony Paranii z dzieckiem, pozostał w Czerniawie pow. Mościsz. Łaskawe wiadomości upr. a pod powyższym adresem.	Wasył Magalas z Winnik obok Lwowa, poszukuje swej żony Karoliny i dwoje dzieci. — Łaskawe zgłoszenia: Wasył Magalas, pospolite rusz. z Grupy Gencaztormafora v. Nichla w Przemyslu, II. Batalion, 2 Kompania.

- Rudolf Geib**
przy Pferdebahn Nr 2 w Przemyslu, uprasza o podanie adresu swych rodziców Danielów Geib ze Stanisławowa — kolonia Knihinin.
- Stanisław Szymonik**
z Galicyi obecnie Wiedeń Südbahn, poste restante, poszukuje swych siostr z Lwowa Pauliny Siarczyńskiej, Adolfiny Szymonik i Józefy Rządca. Łaskawe wiadomości uprasza pod powyższym adresem.
- Ktokolwiek by znał adres mych Rodziców i rodenistwa raczy podać do mej wiadomości
- Longina Makowiecka**
poste restante Zakopane.

III. austr. Loterya klasowa

160.000 losów — — — 80.000 wygranych

Wygrywa każdy drugi los

CIĄNIENIE:

1 klasa 21. i 22. grudnia. — Główna wygrana K. 70.000 —	
2. „ 19. i 21. stycznia — „ „ K. 80.000 —	
3. „ 16. i 18. lutego — „ „ K. 90.000 —	
4. „ 9. i 11. marca — „ „ K. 100.000 —	
5. „ 6/4 do 3/5 — „ „ K. 300.000 —	

i jedna premia K. 700.000 —

Największa wygrana w najszczęśliwszym razie

Jeden Milion Koron

Całe losy płatne w 5 wkładkach klasowych po K. 40—
Czwartka losu „ 5 „ „ po „ 10—
Osemka „ „ 5 „ „ po „ 5—

Zamówienia z nadesłaniem wkładki pierwszej klasy przekazem pocztowym proszę skierować do kantoru austr. loteryi klasowej

EDWARDA URBANA, Dom bankowy, Berno mor., Plac wielki 2325.

NRZĄDZONA WEDŁUG NAJNOWSZYCH WYMAGAŃ

FABRYKA WYROBOW MASARSKICH

JÓZEFA BIALIKA

W KRAKOWIE, FLORYAŃSKA 51, Filia: SZPITALNA 19.
POLECA W ZAKRES MASARS I WA WCHODZĄCE WYROBY
W JAK NAJLEPSZYM GATUNKU I O WYBORNYM SMAKU.
PRZESYŁKI ODWROTNA POCZTĄ ZA POBR.

W spokojnym Salzburgu

Naprzeciw Kurhausu, do wynajęcia umebłowane mieszkanie z kuchnią i umebłowane, słoneczne pokoje z pensją. Adres: „Pension Thalmann“ Salzburg.